

Topias Leivo (1893-1979)

Anianpellon taistelu

- Lunastettu Lahti-lehden kirjoituskilpailussa -

Seison vartiopaikal-lani Louhelan piha-töyrämällä. On kuu-tamoinen yö huhtikuun 17. päivää vastaan 1918.

Kun kivääri turvanani seison vastuunalaista tehtävääni täyttämässä, niin siinä yön hiljaisina hetkinä tuntuvat tiimat pitkääkin pitemmiltä. Ja uuvuttava väsymyskin tahtoo pakostakin murtaa olemuksen.

Edellisten vuoro-kausien kuorma onkin ollut miltei ylivoimainen. Monituntinen taistelu, vilu, nälkä ja lopuksi ylivoimainen ponnistelu vihollisen saartoketjun läpi murtautuessa järvien vaikeut-tamassa maastossa.

Tulevat siinä yksi-näisessä yössä mieleen monenlaiset aatokset. Tulee tämäkin ajatus:

- Entä jos en olisi-kaan tehtävääni täysin varma? Hiipisin pois jonnekin lämpimään le-vähtämään edes hiukan. Tai yllättävän vihollis-partion saavuttua, omaa turvallisuuttani ajatel-len pakenisin, antaen turman tuhota sen väsy-neen joukon, joka tuolla

lämpimien seinien sisällä lepää minun uskollis-uuteeni luottaen.

- Ei! Vaikka kaikki muu menköön! Vaikka tähän vartiopaikalleni nään-tyisin, niin sittenkin tahdon viimeiseen asti täyttää sen, mikä teh-täväkseni on uskottu. Ja ovathan Suomen todellisen itsenäisyyden ja vapauden hetket täyttymässä.

Aamun sarastus al-kaakin jo punata itäistä taivaanrantaa.

Hetken kuluttua on mi-nun vartiovuoroni loppuun kulunut, silloin pääsen vuorostani lepäämään. Pitkältä ei kuitenkaan levon aikaa ollutkaan, sillä Anianpellon seutu-vilta kajahtaa jo silloin tällöin etuvartiolin-joilta harvoja laukaus-sarjoja, ja tuon tuos-takin ulvahtaa vihollisen iso putkikin lähettäen ilmassa suhisevia ter-veisiään, jotka julmasti räjähdellen putoilevat lähimaastoon.

Sitä suuntaa kohden siis kiireellä suuntautuu matkamme. Taivalta kat-kaistessa nousee ajatus mieleen, että mitähän tuonee taas tämäkin päivä

mukanaan.

Parin kilometrin le-vyinen kannas Vesijärven ja Päijänteen välillä, jossa Anianpellon kylä sijaitsee, näyttää muo-dostuvan taistelualu-eeksi. Ennen meitä pai-kalle joutunut etujoukko on ottanut asemat kan-naksen Päijänteen puo-leisesta alueesta, joten meidät sijoitetaan Vesi-järven puoleiselle alu-eelle.

Vihollinen järjestää, saaden jatkuvasti li-sävoimiakin, joukkojaan metsän suojaan, kylä-aukean eteläpuoleiseen reunamaan.

Uhkaavalta näyttää nousemassa oleva myrsky. Laukaukset taajenevat ja ahkerammin mylvähtää jo vihollisen iso putkikin, mutta shrapnellit len-tävät ylitsemme, koh-teenaan parin kilometrin takana oleva Vääksyn taajarakenteinen kylä. Mutta milloin vihollisen iso ammus ketjummekin vaiheilla sattuu suu-rempaan puuhun, niin siinä jo räjähtää ja sa-malla kiusallinen sir-paleitten sirinä saa miehen entistäkin enemmän

maastoutumaan.

Tiima tiiman jälkeen kuuluu taistelun tuoksinassa. Pauke toisinaan kiihtyykin korvia huu- maavaksi yhtäjaksoiseksi rätinäksi, jonka joukkoon silloin tällöin iso- putkikin mylvähtää.

Pitkin taistelulinjaa kummallakin puolen kot- kottaa konekiväärit, milloin yhteen jaksoon pitkiä nauhallisia las- kee, milloin taas lyhyin sarjoin. Rivit harvene- vat, sillä surman tuli kaataa paikoin miehiä kuin viikate heinää.

Monta tuntia on jo taistelu kestänyt, monen uljaan soturin rinta on kylmennyt. Ja monen on haavoittuneenakin täyty- nyt syrjään siirtyä.

Aukkoja on siis tullut rintamaketjuun. Varsin- kin Päijänteen-puoleinen siipi on tuntuvammin harvennut, siellä tais- telu tulisempana on riehunut.

Tulee viesti oikean- puoleiselle siivelle: vähintään pari ryhmää Päijänteen-puoleisen ketjun täytteeksi.

Ja niin lähemmekin kiireellä pyrkimään mää- räytyyn kohteeseen.

Kyläaukean keskitse kulkeva maantie on rin- tamien välillä, mutta kun on suojanamme keskiyön tumma pimeys, niin uhka- rohkeana lähemmekin

tietä myöten juoksemaan. Matkaa ei ole kunnolleen puolta kilometriä, mutta pitkältä se kuitenkin tuntuu.

Pylväistä alas ammutut puhelinlangat sotkeu- tuvat pimeässä jalkoihin ja toisinaan kun kuulat- kin vihaisempina ympä- rillämme vinkuvat niin hetkiseksi on tiepenger- män sivuun suojauduttava. Nikkelisateen hiukan tynnyttyä kohdalla me taas ylös ja jatkamaan matkaa.

Samaisen kyläaukeaman keskivaiheilla on Mik- kolan silloinen riihi- rakennus, ja kun teemme sen vaiheilla matkaamme, niin samalla hetkellä leimahtaa vihollisen ison ammuksen syyttämä rakennus täyteen liek- kiin, valaisten koko tienoon päivän kirk- kaaksi. Samalla hetkellä kun tienoo on valaistuna, niin kiihtyy kummankin rintamaketjun toisilleen lähettämä surman tuli valtavaksi pauhinaksi, kohdistuen samalla meihin ristitulen alla oleviin. Osittain ryömienkin kevätsohjoisen pellon ojaa ja pimeän turvaan päästyä pian olemmekin pirstoutuneen ketjun täytteenä.

Laimenevat hiljalleen muuallakin syttyneitten tulipalojen loimut ja hetken perästä kytevät

savuavina raunioina ra- kennusten jätteet. Mutta yhtä herkeämättömänä jatkuu turman sävel. Se sävel onkin ehtinyt monen pojan tuudittaa ikuisen unen maille. Minunkin molemmat vierustoverini turman tuli kaatoi.

Kun lähestyvän aamun kajo punertaa keväistä taivaan rantaa, niin vielä kerran kiihtyy ki- väärien ja kuularuiskujen ääni hurjaakin hurjem- maksi. Korva ei eroita muuta kuin yhtäjaksoisen rätinän vain. Taistelun käänne on kuin arvan varassa.

Kestämmekö siis, vaiko sorrumme? Välkähtää mie- leen Vänrikki Stoolin tarinain Dufvan sanat Wilhelm von Schwerinille: "Voi teitä, jos väis- tytte!"

Ratkaisun hetki on ohi. Myrsky vaimenee. Vain harvat laukaukset kajahtelevat enää aamu- raikkaaseen ilmaan. Ne ovat peräytyvän vihollisen jälkijoukon lähet- tämiä.

Kaksikymmentäneljä tuntia kestänyt Anian- pellon taistelu, huhti- kuun 18. pnä 1918 on päättynyt.

✦ ✦ ✦